

Reserves en voorzieningen 2024

Inhoud

Bijlage A	Meerjarenoverzicht reserves en voorzieningen (inclusief toelichtingen).....	2
Bijlage B	Overzicht baten en lasten per taakveld.....	6
Bijlage C	EMU-saldo.....	7

Bijlage A Meerjarenoverzicht reserves en voorzieningen (inclusief toelichtingen)

Naam reserve/voorziening	2024				2025			2026			2027		
	Saldo aan het begin van het dienstjaar	stortingen	beschikkingen	Saldo aan het einde van het dienstjaar	stortingen	beschikkingen	Saldo aan het einde van het dienstjaar	stortingen	beschikkingen	Saldo aan het einde van het dienstjaar	stortingen	beschikkingen	Saldo aan het einde van het dienstjaar
A1. Reserves													
Saldo van baten en lasten (excl. grondexploitatie)	0	120.417	0	120.417	0	120.417	0	0	0	0	0	0	0
Algemene reserve	12.201.770	0	7.351.214	4.850.556	0	211.057	4.639.499	0	179.801	4.459.698	0	269.653	4.190.045
Saldo van baten en lasten grondexploitatie	933.890	1.350.000	933.890	1.350.000	385.477	1.350.000	385.477	0	385.477	0	0	0	0
Algemene reserve grondexploitatie	2.518.581	933.890	900.000	2.552.471	1.350.000	1.400.000	2.502.471	385.477	300.000	2.587.948	0	0	2.587.948
Reserve bovenwijkse voorzieningen	83.820	10.000	0	93.820	10.000	0	103.820	10.000	0	113.820	10.000	0	123.820
Subtotaal A1.	15.738.060	2.414.307	9.185.104	8.967.263	1.745.477	3.081.474	7.631.266	395.477	865.278	7.161.465	10.000	269.653	6.901.812
A2. Bestemmingsreserves													
<i>Algemeen:</i>													
BR Kunst	25.306	0	0	25.306	0	0	25.306	0	0	25.306	0	0	25.306
BR Rood met groenfonds	487.995	0	0	487.995	0	0	487.995	0	0	487.995	0	0	487.995
BR Rehabilitatie wegen	3.071.751	351.000	203.686	3.219.065	386.000	203.686	3.401.379	421.000	203.686	3.618.693	456.000	203.686	3.871.007
BR Decentralisatie onderwijshuisvesting	1.740.936	605.000	365.800	1.980.136	630.000	365.800	2.244.336	655.000	365.800	2.533.536	655.000	365.800	2.822.736
BR Compensatie landbouwgronden	1.168.076	0	0	1.168.076	0	0	1.168.076	0	0	1.168.076	0	0	1.168.076
BR Egalisatie bebossing	51.469	20.310	0	71.779	20.310	0	92.089	20.310	0	112.399	20.310	0	132.709
BR Sociaal domein	1.956.329	0	0	1.956.329	0	0	1.956.329	0	0	1.956.329	0	0	1.956.329
BR Kwaliteitsverbetering buitengebied	309.230	0	0	309.230	0	0	309.230	0	0	309.230	0	0	309.230
BR SDE subsidie	35.103	0	0	35.103	0	0	35.103	0	0	35.103	0	0	35.103
BR Gelden t.b.v. toeristische sector	5.810	0	0	5.810	0	0	5.810	0	0	5.810	0	0	5.810
BR Verduurzaming zwembad de Albatros	17.700	0	0	17.700	0	0	17.700	0	0	17.700	0	0	17.700
BR Vereveningsfonds sociale woningbouw	273.833	0	0	273.833	0	0	273.833	0	0	273.833	0	0	273.833
BR Duurzaamheidsfonds	454.889	250.000	250.000	454.889	0	168.000	286.889	0	0	286.889	0	0	286.889
Kapitaaldeckingsreserve Afschrijving	31.694.485	0	1.179.330	30.515.155	0	1.179.330	29.335.825	0	1.179.330	28.156.495	0	1.175.323	26.981.172
Kapitaaldeckingsreserve Rente	3.643.032	0	0	3.643.032	0	379.461	3.263.571	0	364.720	2.898.851	0	349.778	2.549.073
Subtotaal A2.	44.935.944	1.226.310	1.998.816	44.163.438	1.036.310	2.296.277	42.903.471	1.096.310	2.113.536	41.886.245	1.131.310	2.094.587	40.922.968
Totaal reserves (A1 + A2):	60.674.004	3.640.617	11.183.920	53.130.701	2.781.787	5.377.751	50.534.737	1.491.787	2.978.814	49.047.710	1.141.310	2.364.240	47.824.780

Naam reserve/voorziening	2024			2025			2026			2027			
	Saldo aan het begin van het dienstjaar	stortingen	beschikkingen	Saldo aan het einde van het dienstjaar	stortingen	beschikkingen	Saldo aan het einde van het dienstjaar	stortingen	beschikkingen	Saldo aan het einde van het dienstjaar	stortingen	beschikkingen	Saldo aan het einde van het dienstjaar
B1. Voorzieningen													
Voorziening gewezen wethouders	333.517	0	0	333.517			333.517	0	0	333.517	0	0	333.517
Voorziening dubieuze debiteuren	2.272	0	0	2.272	0	0	2.272	0	0	2.272	0	0	2.272
Voorziening personele gevolgen organisatieontw.	109.277	0	0	109.277			109.277	0	0	109.277	0	0	109.277
Voorziening pensioenverplichting (ex-)bestuurders	2.637.269	0	61.522	2.575.747	0	61.522	2.514.224	0	61.522	2.452.702	0	61.522	2.391.179
Voorziening egalisatie resultaat afvalverwijdering	152.784	0	0	152.784			152.784	0	0	152.784	0	0	152.784
Voorz. toekomstige neg. saldi bouwgrondexploitatie	1.322.751	0	0	1.322.751	0	1.322.751	0	0	0	0	0	0	0
Voorz. verwerkingsovereenkomst restafval Attero	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Subtotaal B1.	4.557.870	0	61.522	4.496.348	0	1.384.273	3.112.074	0	61.522	3.050.552	0	61.522	2.989.029
B2. Onderhoudsvoorzieningen													
Gemeenschapshuizen, sportaccommodaties en gebouwen	606.652	598.252	589.015	615.889	598.252	614.397	585.933	598.252	571.613	593.437	598.252	939.397	233.157
Inventaris sportgebouwen	70.232	17.229	43.320	44.141	17.229	39.205	22.165	25.635	47.800	0	17.229	14.163	3.066
Renovatie tennisbanen	232.246	32.548	251.521	13.273	32.548	33.536	12.285	32.548	0	44.833	32.548	50.304	27.077
Renovatie kunstgrasvelden	20.000	10.600	0	30.600	10.600	0	41.200	10.600	0	51.800	10.600	0	62.400
Gemeentehuis stoffering	98.188	9.400	26.924	80.664	9.400	0	90.064	9.400	0	99.464	9.400	0	108.864
Onderhoudsvoorziening wegen	3.388.206	951.298	2.120.411	2.219.093	1.051.298	142.246	3.128.145	1.051.298	1.723.989	2.455.454	1.051.298	978.689	2.528.063
Onderhoud wegen degeneratievergoeding	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Openbare verlichting	669.125	129.800	129.800	669.125	129.800	129.800	669.125	129.800	129.800	669.125	129.800	129.800	669.125
Onderhoudsvoorziening riolering	11.935.748		183.959	11.751.789	0	46.934	11.704.855	5.566	0	11.710.421	30.566	0	11.740.987
Subtotaal B2.	17.020.396	1.749.127	3.344.950	15.424.573	1.849.127	1.006.118	16.253.771	1.863.099	2.473.202	15.624.533	1.879.693	2.112.353	15.372.738
Totaal voorzieningen (B1 t/m B2):	21.578.266	1.749.127	3.406.472	19.920.920	1.849.127	2.390.391	19.365.845	1.863.099	2.534.724	18.675.085	1.879.693	2.173.875	18.361.767
TOTAAL GENERAAL	82.252.270	5.389.744	14.590.392	73.051.622	4.630.914	7.768.142	69.900.582	3.354.886	5.513.538	67.722.795	3.021.003	4.538.115	66.186.547

Naam reserve	Doel	Functie	Minimum/ Maximum
Algemene reserve	Deze reserve maakt onderdeel uit van het w eerstandsvermogen en dient als buffer voor het opvangen van niet-structurele financiële risico's. Doordat de rente w ordt bijgeschreven hebben beschikkingen geen consequenties voor de exploitatie en is deze dus vrij besteedbaar.	Bufferfunctie	Minimum 3.500.000
Algemene reserve grondexploitatie	Deze reserve is bedoeld als buffer voor het opvangen van de financiële risico's, die kunnen voortvloeien uit de bouw grondexploitatie.	Bufferfunctie	Minimum 2.500.000
Bovenwijkse voorzieningen	Deze reserve is bedoeld voor het realiseren van voorzieningen, betrekking hebbende op méér dan één bouw grondexploitatieplan.	Bestedingsfunctie	
Kunst	Reserve bedoeld voor dekking van uitgaven als gevolg van door de raad vastgestelde w erkplannen mbt beeldende kunst. Voeding gebeurt door middel van een jaarlijkse vaste storting ten laste van de exploitatie.	Bestedingsfunctie	
Rood met Groenfonds	Deze reserve dient ter verw erving van gronden en het ont w ikkelen en uitvoeren van plannen ter verbetering van de kw aliteit van het landschap (groen). Voeding gebeurt door middel van een bedrag per m2 uitgegeven grond voor stedelijke functies (rood) die ten koste gaan van het buitengebied. Als basis voor deze plannen geldt het landschapsontw ikkelingsplan en de nota "Rood met groen".	Bestedingsfunctie	
Rehabilitatie wegen	Deze reserve heeft ten doel het dekken van de kapitaalasten van het vervangen van w egen. Het vervangen van w egen is níet opgenomen in het onderhoudsplan ten behoeve van de voorziening onderhoud w egen.	Financieringsfunctie	
Decentrale onderw ijshuisvesting	Deze reserve is ingesteld om de verschillen tussen kapitaalasten op grond van het vastgestelde IHP en de bestaande activa ten opzichte van het voor een periode van 4 jaar vastgestelde budget te verrekenen. Iedere vier jaar w ordt het IHP geactualiseerd en w ordt het budget opnieuw vastgesteld en vindt eventuele afroting/aanvulling van het saldo plaats.	Egalisatiefunctie	
Compensatie landbouwgronden	Deze reserve heeft als doel het in de grondnota genoemde minimale areaal aan landbouw grond te w aarborgen. Noodzakelijke aankopen kunnen hieruit w orden betaald.	Bestedingsfunctie	
Egalisatie bebossing	Deze bestemmingsreserve is bedoeld om toekomstige verliezen op te vangen. Het exploitatiesaldo terzake van het beheer van bossen en natuurterreinen w ordt jaarlijks ten gunste of ten laste van deze reserve gebracht, w aardoor fluctuaties in de exploitatie w orden geneutraliseerd, een en ander met inachtneming van het voor deze reserve vastgestelde maximum van 150.000,-. Het college is bevoegd om mutaties die samenhangen met de doelstelling van deze reserve zonder separaat raadsbesluit te verw erken.	Egalisatiefunctie	Maximum 150.000
Sociaal domein	Reserve dient als egalisatie om de forse schommelingen in de rijksuitkering als ook de uitgaven in de jaarrekening op te vangen. Aangezien hier sprake is van een open-eind-regeling w aarbij de uitgaven fors kunnen oplopen, kunnen de kosten w orden geëgaliseerd.	Bufferfunctie	
Kwaliteitsverbetering buitengebied	Bij de vaststelling van de structuurvisie op 3 april 2012 is besloten om deze bestemmingsreserve in te stellen en te vullen met de provinciale teruggave van Ruimte-voor-ruimtegeden en met inkomsten uit de verplichte bijdragen voor landschapsinvestering bij projecten in het buitengebied. De uitgaven uit de bestemmingsreserve w aren te verdelen over gebiedsontw ikkeling Kleine Beerze, landschapsontw ikkelingsplan (nu Groen Loont!), uitvoering plattelandsontw ikkeling en de sloopstimuleringsregeling, zoals opgenomen in bijlage 2 van de Structuurvisie, nog niet in w erking laten treden.	Bestedingsfunctie	
SDE Subsidie	Deze bestemmingsreserve is bij het vaststellen van de 1e bestuursrapportage 2019 ingesteld. De bestemmingsreserve dient ervoor om de eerste 15 jaar elk jaar 40% van het ontvangen bedrag aan SDE subsidie te storten om vervolgens het 16e tot en met 25e jaar jaarlijks aan deze reserve een bedrag te onttrekken w aardoor de SDE subsidie over 25 jaar w ordt verdeeld.	Egalisatiefunctie	
Gelden t.b.v. toeristische sector	Deze bestemmingsreserve is bij het vaststellen van de jaarrekening 2018 ingesteld. De bestemmingsreserve dient ter dekking van toekomstige uitgave toeristische sector.	Bestedingsfunctie	
Verduurzaming zw embad de Albatros	Deze bestemmingsreserve is bij het vaststellen van de begroting 2020 ingesteld. De bestemmingsreserve dient ter dekking van toekomstige investeringsuitgave zw embad.	Bestedingsfunctie	
Vereveningsfonds sociale woningbouw	Op 26 november 2019 heeft uw raad besloten om deze bestemmingsreserve in te stellen voor doelstelling 40% sociale w oningbouw . Het college heeft het mandaat om achteraf verantw oording af te leggen over de inzet van de in deze bestemmingsreserve gestorte bijdrage derden conform de door uw raad vastgestelde nota impuls sociale w oningbouw .	Bestedingsfunctie	
Duurzaamheidsfonds	Bij de vaststelling van de begroting 2021 is besloten om conform het raadsvoorstel grootschalige zonne- en w indenergie (raadsbehandeling 25-8-2020) voor de jaren 2021 t/m 2024 jaarlijks €250.000,- te storten in deze nieuw te vormen bestemmingsreserve.	Bestedingsfunctie	
Kapitaaldekkingreserve Afschrijving (bruto-methode)	Betreft een reserve ter hoogte van de investering bij aanvang w aaruit vervolgens de jaarlijkse afschrijvingslasten w orden gedekt. Door dekking van de investering uit reserves w ordt de exploitatie niet belast met jaarlijkse afschrijvingslasten. In spraakgebruik w ordt dit ook w el de toepassing van de bruto-methode genoemd.	Financieringsfunctie	
Kapitaaldekkingreserve Rente (bruto-methode)	Betreft een reserve ter hoogte van de cumulatieve rentelasten op eindw aarde van de investering die gedekt w ordt uit reserves. Voor deze rentelast (storting) w ordt het rentepercentage gehanteerd dat jaarlijks bij het meerjaren investeringsprogramma w ordt gehanteerd en bij de uitgangspunten w ordt toegelicht. Jaarlijks w ordt bezien in hoeverre het saldo van deze reserve toereikend is.	Financieringsfunctie	

Naam voorziening	Doel	Functie
Voorziening gewezen wethouders	Deze voorziening voorziet in de middelen, die noodzakelijk zijn om de ten laste van de gemeente blijvende kosten wegens (toekomstige) verplichtingen terzake van gewezen wethouders te dekken.	Bestedingsfunctie
Voorziening dubieuze debiteuren	Deze voorziening heeft als doel het ondervangen van het eventuele risico van niet betalen van openstaande vorderingen.	Bestedingsfunctie
Voorziening personele gevolgen organisatieontwikkelingen	Deze voorziening is in 2012 ingesteld ter dekking van de kosten van enkele medewerkers die als gevolg van organisatie-aanpassingen geheel of gedeeltelijk boven-formatief zijn geworden.	Bestedingsfunctie
Voorziening pensioenverplichting ex-bestuurders	Deze voorziening heeft ten doel het veilig stellen van de (door-)betalingsverplichtingen van ontvangen pensioenwaarde-overdrachten van ex-bestuurders.	Bestedingsfunctie
Voorziening egalisatie resultaat afvalverwijdering	Deze bestemmingsreserve afvalverwijdering is ingesteld om toekomstige incidentele tekorten op de afvalstoffenheffing te op te kunnen vangen. Conform het BBV moet dit een voorziening zijn. Uitgangspunt voor het bepalen van het tarief voor de afvalstoffenheffing is kostendekkendheid. Eventuele afwijkingen in de realisatie van de lasten of de baten, worden vereffend via deze voorziening. Voeding van de voorziening geschiedt aan de hand van overschotten uit een bepaald jaar, of uit het begroten van een dotatie.	Egalisatiefunctie
Voorziening toekomstige negatieve saldi bouwgrondexploitatie	Deze voorziening is bij besluit van 31 januari 2013 in het leven geroepen ter dekking van te verwachten negatieve saldi bij afwikkeling van bestaande bouwgrondexploitatieplannen.	Bestedingsfunctie
Voorziening verwerkingsovereenkomst restafval Attero	Voor de periode 2011 t/m 2017 heeft Attero een naheffing opgelegd voor het niet nakomen van de volumeplicht door het terugdringen van het restafval. Hiervoor is een juridische procedure gevoerd, welke in ons nadeel is uitgevallen. De verdeelsleutel van deze naheffing tussen de deelnemende gemeentes moet nog worden vastgesteld. Daarom is bij de jaarrekening 2022 een voorziening gevormd voor de maximale naheffing.	Bestedingsfunctie
Voorziening onderhoud gemeentelijke gebouwen (gemeenschapshuizen, sportgebouwen en overige gebouwen)	Door middel van een meerjarig onderhoudsplan worden voor een periode van 10 jaar de toekomstige onderhoudsverplichtingen van de gemeentelijke gebouwen begroot. Dit plan wordt jaarlijks bij de opstelling van de begroting geactualiseerd en worden de (bijgestelde) stortingen in de (meerjaren)begroting opgenomen.	Egalisatiefunctie
Voorziening inventaris sportgebouwen	Voor de inventaris in de gemeentelijke sportgebouwen wordt op basis van een onderhoudsplan jaarlijks een bedrag gestort, waarna de werkelijke uitgaven hieruit kunnen worden onttrokken. Het gymmaterieel wordt hier onderdeel van uit maakt, wordt periodiek door een externe gekeurd en indien noodzakelijk vervangen.	Egalisatiefunctie
Voorziening renovatie tennisbanen	De kosten voor renovatie van de huidige tennisbanen (op basis van gravel) worden geraamd op basis van een meerjaren renovatieschema. De hieruit voortvloeiende kosten worden vertaald in de voorziening renovatie tennisbanen.	Egalisatiefunctie
Renovatie kunstgrasvelden	De kosten voor renovatie van de kunstgrasvelden worden geraamd op basis van een meerjaren renovatieschema. De hieruit voortvloeiende kosten worden vertaald in de voorziening renovatie kunstgrasvelden.	Egalisatiefunctie
Gemeentehuis stoffering	Deze voorziening beoogt de vervanging van vloerbedekking en gordijnen van het gemeentehuis (welke niet zijn opgenomen in het meerjarig onderhoudsplan gebouw en) Jaarlijks wordt vanuit de exploitatie een bedrag gestort.	Egalisatiefunctie
Voorziening onderhoud wegen	De basis voor de voorziening onderhoud wegen wordt gevormd door het onderhoudsplan wegen. Hierin zijn de te verwachten onderhoudswerkzaamheden aan het wegennet opgenomen voor de komende 10 jaar. Tevens is hierin een financiële vertaling opgenomen. Het onderhoudsplan wordt elke 5 jaar geactualiseerd en de te ramen stortingen worden hierop aangepast. De voorziening heeft eveneens een egalisatiefunctie: het opvangen van fluctuaties in de onderhoudskosten van wegen. In 2024 is in deze voorziening ook de voorziening onderhoud wegen degeneratievergoeding opgenomen.	Egalisatiefunctie
Voorziening onderhoud wegen degeneratievergoeding	Door het uitvoeren van graafwerkzaamheden ten behoeve van het leggen van leidingen onder verhardingsconstructies ontstaat schade die leidt tot degeneratie van het verhardingsoppervlak. Door de instemminghouder wordt aan de gemeente een vergoeding betaald voor het veroorzaken van deze schade. De vergoedingen, die ter compensatie van deze schade worden betaald, worden degeneratievergoeding genoemd. In 2024 is deze voorziening als aparte voorziening opgeheven en zijn de gelden overgeheveld naar de voorziening onderhoud wegen.	Egalisatiefunctie
Voorziening onderhoud openbare verlichting	Ter vervanging van de lichtmasten en armaturen en voor enige optimalisatie werd op grond van de beleidsnota openbare verlichting deze voorziening ingesteld.	Egalisatiefunctie
Voorziening onderhoud riolering	De basis voor deze voorziening is het in 2015 opgestelde verbreed gemeentelijk rioleringsplan (GRP) 2016-2021 (verlengt t/m 2022) en heeft ten doel om de kosten van onderhoud en vervanging van het rioelstelsel te dekken. Ook de kosten als gevolg van de zorgplicht voor de gemeente op grond van nieuwe wet- en regelgeving (Wet verankering en bekostiging van gemeentelijke wateratertaken, Europese Kader Richtlijn Water etc.) zijn in genoemd plan	Egalisatiefunctie

Bijlage B

Overzicht baten en lasten per taakveld

Taakveld (bedragen in €)	Lasten	Baten	Saldo
0.1 Bestuur	1.220.756	0	-1.220.756
0.2 Burgerzaken	706.528	251.000	-455.528
0.4 Overhead	6.979.551	457.932	-6.521.619
0.5 Treasury	270.331	651.728	381.397
0.61 OZB woningen	108.226	2.694.285	2.586.059
0.62 OZB niet-woningen	0	1.502.200	1.502.200
0.64 Belastingen overig	308.710	112.910	-195.800
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	0	35.874.307	35.874.307
0.8 Overige baten en lasten	904.470	0	-904.470
0.10 Mutaties reserves	2.586.346	2.051.316	-535.030
0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten	120.417	0	-120.417
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	1.466.927	77.000	-1.389.927
1.2 Openbare orde en veiligheid	669.213	15.000	-654.213
2.1 Verkeer en vervoer	4.355.021	227.000	-4.128.021
2.2 Parkeren	6.360	6.360	-
2.5 Openbaar vervoer	1.360	0	-1.360
3.1 Economische ontwikkeling	230.670	0	-230.670
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	225.169	368.723	143.554
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	2.299	0	-2.299
3.4 Economische promotie	311.764	876.600	564.836
4.1 Openbaar basisonderwijs	240.572	118.937	-121.635
4.2 Onderwijshuisvesting	522.422	0	-522.422
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	836.776	84.800	-751.976
5.2 Sportaccommodaties	1.475.205	105.595	-1.369.610
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	340.010	30.408	-309.602
5.4 Musea	263.634	0	-263.634
5.6 Media	366.564	19.883	-346.681
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	2.273.088	144.810	-2.128.278
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	3.693.584	89.000	-3.604.584
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	114.316	0	-114.316
6.3 Inkomensregelingen	4.562.027	2.372.550	-2.189.477
6.4 WSW en beschut werk	4.769.115	0	-4.769.115
6.5 Arbeidsparticipatie	208.000	0	-208.000
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	505.722	135.000	-370.722
6.71A Hulp bij het huishouden (WMO)	1.855.000	0	-1.855.000
6.71B Begeleiding (WMO)	2.403.000	0	-2.403.000
6.71C Dagbesteding (WMO)	90.000	0	-90.000
6.72A Jeugdhulp begeleiding	365.000	0	-365.000
6.72B Jeugdhulp behandeling	885.000	0	-885.000
6.72C Jeugdhulp dagbesteding	5.000	0	-5.000
6.72D Jeugdhulp zonder verblijf overig	100.000	0	-100.000
6.73A Pleegzorg	100.000	0	-100.000
6.73B Gezinsgericht	200.000	0	-200.000
6.73C Jeugdhulp met verblijf overig	225.000	0	-225.000
6.74B Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	60.000	0	-60.000
6.74C Gesloten plaatsing	25.000	0	-25.000
6.82A Jeugdbescherming	75.000	0	-75.000
6.82B Jeugdreclassering	15.000	0	-15.000
7.1 Volksgezondheid	1.346.858	0	-1.346.858
7.2 Riolering	1.846.915	2.398.967	552.052
7.3 Afval	1.409.214	1.743.929	334.715
7.4 Milieubeheer	1.522.541	410.012	-1.112.529
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	2.000	0	-2.000
8.1 Ruimte en leefomgeving	1.378.475	240.000	-1.138.475
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	985.365	2.335.365	1.350.000
8.3 Wonen en bouwen	2.379.231	2.523.135	143.904

Bijlage C EMU-saldo

Met de totstandkoming van de Economische en Monetaire Unie (EMU) zijn grenzen gesteld aan de uitkomsten van het begrotingsbeleid waarbinnen keuzes over de uitgaven en ontvangsten van de overheid worden gemaakt. Het EMU-saldo geldt binnen de Europese Unie als een indicator om de gezondheid van de overheidsfinanciën te kunnen bepalen. Het EMU-saldo is het verschil van inkomsten en uitgaven en geeft aan of er sprake is van een overschot of een tekort.

Het begrotingssaldo van de gemeente heeft betrekking op de baten en lasten van de exploitatiebegroting, terwijl het EMU-saldo ook kapitaaltransacties in de beschouwing meeneemt (zoals investeringen, aan- en verkopen grond).

Met het oog op een betere raming en beheersing van het EMU-saldo wordt een geprognosticeerde balans voorgeschreven vanuit de BBV en het meerjarig opnemen van het EMU-saldo in een bijlage in de begroting. Via de geprognosticeerde balans krijg je meer inzicht in de ontwikkeling van onder meer investeringen, het aanwenden van reserves en voorzieningen en in de financieringsbehoefte. Aandachtspunt hierbij is wel dat een aantal componenten uit deze berekening moeilijk te voorspellen zijn.

EMU-saldo (bedragen in €)	2023	2024	2025	2026	2027
Exploitatiesaldo voor toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	-2.286.883	655.447	-1.076.070	-4.526.750	-4.934.958
Mutatie (im)materiële vaste activa	47.050.562	-3.030.045	2.961.517	14.937.505	13.147.915
Mutatie voorzieningen	-1.171.570	-1.657.346	-555.075	-690.760	-313.318
Mutatie voorraden (inclusief bouwgronden in exploitatie)	-139.512	1.725.073	-309.296	0	0
Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en (im)materiële vaste activa	0	0	0	0	0
Berekend EMU-saldo	-50.369.504	303.074	-4.283.366	-20.155.015	-18.396.191
Norm EMU-saldo	-2.158.000	-2.158.000	-2.158.000	-2.158.000	-2.158.000
Overschrijding (-) of onderschrijding (+) ten opzichte van de norm	-48.211.504	2.461.074	-2.125.366	-17.997.015	-16.238.191